

Vore torvstrøfabrikanter later imidlertid til at ha gaat ut fra den forutsætning, at vandgehalten i dette tilfælde ikke spiller nogen rolle. De har saavidt bekjendt undertegnet en kontrakt med eksportørene om at levere torvmuld i baller à 90—100 kg. vegt indsydd i strie og har levert en prøveballe uten at stipulere hverken vandgehalt eller rumindholdet i upresset stand. Desværre har det nok vist sig, at vandgehalten derved er blit betydelig høiere end almindelig. Ialfald blev de 2000 baller ved fremkomsten til De Kanariske Øer reklamert, og ordren paa forannævnte 1000 baller, som torvstrøfabrikanterne allerede hadde færdig til avskibning, blev indtil videre stoppet.

Dette resultat er jo meget mistrøstlig, men det er ialfald en lærepenge for fremtiden og kan bidra til, at torvstrøfabrikanterne heretter tar mer hensyn til at levere tilstrækkelig tør vare. Hvis der ved en fremtidig eksport leveres torvstrø eller torvmuld med høist 30⁰/₀ vandgehalt, som ikke er umulig, kan der være utsigt til, at man meget lettere kan konkurrere med hollænderne.

Skylden for denne mislykkede forretning kan dog ikke tillægges torvstrøfabrikanterne alene, men kanske likesaameget eksportørene, som paa forhaand har godkjendt varen, men av mangel paa sagkundskap ikke har været opmerksom paa vandgehaltenens betydning. Hadde eksportørene i tide søkt sagkyndig bistand, vilde resultatet været anderledes.

Imidlertid blev det hele holdt saa hemmelig, at først den dag, partiet utskibedes, blev det bekjendt, at eksporten skulde foregaa.

SALG AV TORVSTRØ EFTER VANDGEHALT

VI har gjentagne ganger tat til orde for, at der ved salg av torvstrø bør tages hensyn til vandgehalten, og for større partiers vedkommende bør der altid forlanges analysebevis. Kristiania Kommunale Renholdsverk kjøper, som bekjendt, kun torvmuld efter vandopsugningsevnen av den vare, som skal leveres, og det har forekommet, at torvmuld av ellers udmerket raamateriale ikke er blit godkjendt, fordi vandopsugningsevnen har været daarlig paa grund av en for høi vandgehalt. Jo høiere vandgehalten er, desto ringere værdi har torvstrøet og bør da ogsaa sælges for en lavere pris, selv om raamaterialet forøvrig er bra.

Saaledes som torvstrøforretningen fortiden drives her i landet, er imidlertid forholdet det, at der forlanges mer for vaat torvstrø end for tør. I vaate somrer, som vi desværre har hat de sidste aar, blir produktionen liten og daarlig. For da at kunne tjene penger sættes prisene op. I tørre somrer derimot blir der stor produktion og jevnt tør

vare; men for at faa dette større kvantum solgt, sættes prisene ned. Dette er ikke, som det bør være.

Flere torvstrøfabrikanter har indset nødvendigheden av, at man under vore klimatiske forhold bør indrette sig med hesjer og smaahus ut over myren, for da sikrer man sig tør torv selv i regnfulde somrer. Det er den store produktion av god vare, som i forbindelse med en stor omsætning til rimelige priser betinger en god forretning. Der kan sælges betydelig mer torvstrø her i landet, hvis prisene blir lavere og produktet bedre. En vandgehalt, som overstiger 30 $\frac{0}{0}$, bør kjøperne ikke godkjende uten at forlange en tilsvarende prisnedsættelse.

TILVIRKNING AV HARVESTRØ

UTDRAG AV STIPENDIEBERETNING FRA OVERLÆRER S. HASUND
I BERETNING OM NORGES LANDBRUKSHØISKOLES
VIRKSOMHET 1908—1909

I GJERPEN har torvstrøtilvirkningen antat en form, som skiller sig sterkt ut fra den i Skandinaviens fortiden almindelige. Av den grund søkte jeg at sette mig nærmere ind i denne driftsmaate.

I slutten av 90-aarene, da oprettelsen av torvstrølag begyndte at brede sig fra Akershus amt av, kjøpte Gjerpens landboforening et stykke av de store Løbergmyrer ved Lerkupelven, satte op smaahytter og begyndte med opstikning, tørkning paa myren og bortlodning av hytternes indhold til foreningens medlemmer. Mangel paa øvede arbeidsfolk gjorde imidlertid, at torvstrøet blev meget dyrt og produktionen usikker og altfor begrænset, saa det kom ikke riktig fart i saken. Imidlertid hadde en gaardbruker, til hvis gaard hørte en teig mosemyr, begyndt at producere torvstrø ved *harvning* paa myren, og han solgte torvstrøet meget billig. De som hentet torvstrøet paa myren nytørket, fik stuve fuld en høivogngrime for 1 kr., og flere og flere kjøpere indfandt sig, saa avsætningen gik rivende, foruten at han holdt sit eget fjøs med rikelig torvstrø. Naboerne begyndte at ta efter, og de, som ikke hadde myr, kjøpte sig teiger av de myrstrækninger, som kom paa handel, da de to store gaarder Bratsberg og Løberg utparcelertes. I løpet av faa aar utviklet der sig saaledes en livlig industri utover disse store myrer, idet parteierne hver ledig time om sommeren harvet og tørket torvstrø paa sine parceller, dels til eget bruk, dels til salg. Kjøpere indfandt sig i hobetal fra Gjerpens, Solum og Eidanger, og i regelen fik de torvstrøet nytørket og sammenstrenget paa myren. Endskjønt man nu i regelen maa betale noget mer end 1 kr. pr. høivognlass, er det endda en meget billig, fuldfærdig torvstrø, man faar.

Tilvirkningen er imidlertid drevet saa vidt, at avsætningen til de nærmeste omgivelser paa nævnte maate blir for ringe. Endel torvstrø